

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODDELEK

SKLEP

Pritožba št. 11101/21

P. R.

proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (prvi oddelek) je 15. maja 2025 kot senat treh sodnikov v sestavi:

Alena Poláčková, *predsednica*,

Artūrs Kučs,

Anna Adamska-Gallant, *sodnika*,

in Liv Tigerstedt, *namestnica sodnega tajnika oddelka*,

ob upoštevanju:

pritožbe (št. 11101/21) proti Republiki Sloveniji, ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 17. februarja 2021 vložil slovenski državljani P. R. (v nadaljnjem besedilu: pritožnik), rojen leta 1966, stanujoč v Sloveniji, ki ga je zastopal g. Toldi, odvetnik iz Ljubljane;

sklepa, da se slovenska vlada (v nadaljnjem besedilu: vlada), ki jo zastopa T. Mihelič Žitko, višja državna odvetnica, obvesti o pritožbi na podlagi 8., 13. in 14. člena konvencije ter da se preostali del pritožbe razglasi za nesprejemljivega;

sklepa, da se ime pritožnika ne razkrije;

stališč strank

po razpravi sklenilo:

PREDMET ZADEVE

1. Zadeva se nanaša na nezakonito preiskavo zasebnih prostorov uradne rezidence, v kateri je živel pritožnik, takrat veleposlanik, in sodbo domačega sodišča, s katero je bil zavrnjen zahtevek pritožnika za odškodnino zaradi kršitve pravice do zasebnosti.

2. Pritožnik je bil 5. februarja 2007 imenovan za slovenskega veleposlanika v Španiji za štiri leta. Na tem položaju je ostal do avgusta 2010. V tem času je pritožnik živel v uradni rezidenci veleposlaništva v Madridu,

tj. enodružinski stanovanjski hiši. Nekateri deli rezidence, tj. jedilnica, dnevna soba in vrt, so se uporabljali tudi za diplomatske sprejeme.

3. V obdobju od 9. do 13. februarja 2009 je uradnik P. T., ki ga je pooblastilo ministrstvo za zunanje zadeve, opravljal notranji nadzor nad poslovanjem veleposlaništva. Med pregledom je P. T., ki ga je spremljal pritožnik, vstopil v zasebne in uradne prostore rezidence.

4. Pritožnik je 5. januarja 2010 proti Republiki Sloveniji vložil odškodninski zahtevek za škodo, ki jo je domnevno utrpel, ker je toženka, po svojem uradniku P. T., nezakonito vstopila v pritožnikovo stanovanje, ga preiskala in fotografirala. Pritožnik je trdil, da je zaradi preiskave trpel duševne bolečine, ker mu je bila kršena pravica do zasebnosti, dostojanstva in varnosti.

5. Okrožno sodišče v Ljubljani je 17. marca 2014 zahtevek pritožnika zavrnilo. Po mnenju sodišča je bil pregled, ki ga je opravil P. T., zakonit zaradi javnega interesa, da se zagotovi učinkovita in pregledna poraba javnih sredstev. Pritožnik tudi ni dokazal, da bi P. T. pregled rezidence opravil na neprijeten način, na primer, da bi brskal po omarah v zasebnih prostorih ali fotografiral vsebino omar v zasebnih prostorih.

6. Višje sodišče v Ljubljani je 15. aprila 2015 ugodilo pritožbi pritožnika, razveljavilo izpodbijano sodbo in zadevo vrnilo Okrožnemu sodišču v Ljubljani.

7. Okrožno sodišče v Ljubljani je med vnovično obravnavo zadeve naročilo mnenje sodnega izvedenca, psihiatra D. T., ki je ugotovil, da pritožnik trpi za shizofrenijo in psihotično motnjo. Izvedenec je ugotovil, da je bil pritožnik pod vplivom teh duševnih stanj od leta 1995 in da je pregled rezidence njegove duševne bolečine povečal za približno 10–15 %. Če ne bi bil pozneje izpostavljen v medijih, bi se ta stopnja znižala v nekaj tednih. Zaradi pozornosti, ki so jo mediji namenjali njegovi zadevi, pa so njegove duševne bolečine trajale približno leto in pol. Na ustni obravnavi je D. T. pričal, da se je pritožnik zaradi svoje bolezni med preiskavo čutil ogroženega ter da ni bilo mogoče ločiti med vplivom preiskave zasebnih prostorov in preiskave uradnih prostorov na pritožnika.

8. Okrožno sodišče v Ljubljani je 26. aprila 2016 odločilo, da mora toženka pritožniku plačati odškodnino v višini 5.000 evrov.

9. Obe stranki sta se pritožili proti tej odločitvi. Višje sodišče v Ljubljani je 22. februarja 2017 spremenilo odločitev izpodbijane sodbe, tako da je v celoti zavrnilo pritožnikov zahtevek, ker je menilo, da so bila dejanja toženke zakonita.

10. Pritožnik je 15. marca 2018 vložil predlog za revizijo in to je vrhovno sodišče zavrnilo. Navedlo je, da je bil pregled uradnega dela rezidence, kjer so se opravljale uradne naloge, zakonit. Glede pregleda zasebnega dela pritožnikove rezidence je vrhovno sodišče ugotovilo, da je bil po predpisih, ki so veljali v obravnavanem obdobju, pregled tega dela rezidence nezakonit, s čimer je bila kršena pritožnikova pravica do spoštovanja zasebnosti in

stanovanja. Na podlagi izvedenskih dokazov pa je vrhovno sodišče ugotovilo, da bi se pritožnik zaradi svoje bolezni čutil ogroženega, ne glede na to, v kateri del rezidence bi vstopil P. T. Zato je sodišče ugotovilo, da škoda zaradi nezakonitega pregleda zasebnega dela rezidence ni bila nič večja od škode, povzročene z zakonitim pregledom uradnega dela.

11. Ustavno sodišče je 24. septembra 2020 sklenilo, da ustavne pritožbe, ki jo je vložil pritožnik, ne sprejme v obravnavo.

12. Pritožnik se je pritožil, da je pregled zasebnih prostorov njegove uradne rezidence kršil njegove pravice po 8. členu konvencije in da mu ni bilo zagotovljeno učinkovito pravno sredstvo po 13. členu konvencije. Ob sklicevanju na 14. člen konvencije je tudi trdil, da ga je vrhovno sodišče s tem, da mu ni prisodilo odškodnine, obravnavalo manj ugodno zaradi njegove duševne bolezni.

PRESOJA SODIŠČA

13. Vlada je trdila, da je imel pritožnik na voljo učinkovito pravno sredstvo, da v obravnavani zadevi ni bilo diskriminacije in da je vrhovno sodišče že ugotovilo, da so mu bile kršene pravice po 8. členu konvencije.

14. Sodišče ugotavlja, da ni sporno, da je bila preiskava zasebnega dela pritožnikove rezidence opravljena nezakonito (glej 10 odstavka), in da so domači organi to smiselno priznali (glej 10 odstavka). Sodišče mora zato ugotoviti, ali je bilo pritožniku zagotovljeno ustrezno zadoščenje na državni ravni, in zlasti, ali je zavrnitev njegovega odškodninskega zahtevka pomenila diskriminacijo v smislu 14. člena konvencije.

15. Sodišče poudarja, da morajo domače pravo razlagati in uporabljati predvsem domači organi, zlasti sodišča. Vloga Sodišča je omejena na ugotavljanje, ali je taka razlaga v skladu s konvencijo. Pri tem se mora Sodišče prepričati, da so domači organi odločali na podlagi sprejemljive presoje pomembnih dejstev (glej *Beizaras in Levickas proti Litvi*, št. 41288/15, 116. odstavek, 14. januar 2020).

16. Sodišče ugotavlja, da ne konvencija ne domače pravo osebi ne dajeta pravice do samodejne odškodnine, če so kršene njene pravice po 8. členu konvencije. Ugotavlja tudi, da pri nezakoniti preiskavi ugotovitev, da je bil kršen 8. člen, sama po sebi ne more biti zadostno pravično zadoščenje za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel pritožnik zaradi te kršitve (glej na primer *Tortladze proti Gruziji*, št. 42371/08, 82. odstavek, 18. marec 2021).

17. Sodišče šteje za pomembno dejstvo, da pritožniku ni bila *a priori* preprečena pridobitev odškodnine za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel zaradi svojega duševnega stanja. Domača sodišča so namreč proučila utemeljenost pritožnikovega zahtevka v kontradiktornem postopku na treh sodnih stopnjah. Pri zavrnitvi pritožnikovega odškodninskega zahtevka se niso sklicevala na njegovo duševno stanje (nasprotno *Carvalho Pinto de Sousa Morais proti Portugalski*, št. 17484/15,

44., 45., 49., 55. in 56. odstavek, 25. julij 2017, ter *Paraskeva Todorova proti Bolgariji*, št. 37193/07, 25. marec 2010, za ponazoritev glej tudi *Deaconu proti Romuniji* [senat treh sodnikov], št. 66299/12, 29. januar 2019), ampak so se sklicevala na presojo izvedenca glede enega od objektivnih zakonskih pogojev za terjanje odškodnine, namreč obstoja škode, ki se uporablja v vseh odškodninskih zadevah. V obravnavani zadevi je izvedenec, ki je bil v najboljšem položaju, da to oceni, ugotovil, da pritožnik ni utrpel škode posebej zaradi nezakonite preiskave zasebnega dela prostorov. Nič ne kaže na to, da bi izvedensko poročilo temeljilo na kakršnem koli pristranskem ali diskriminatornem odnosu.

18. Ob upoštevanju obrazložitve vrhovnega sodišča in dejstva, da pritožnik ni izpodbijal izvedenskega poročila, Sodišče ni ugotovilo razlogov za sum, da razlaga in uporaba domačega prava na vrhovnem sodišču v zvezi z dejstvi zadeve ne bi bili skladni s 14. členom v povezavi z 8. členom konvencije. Sodišče zato ugotavlja, da tudi ob predpostavki, da je bil pritožnik zaradi svojega zdravstvenega stanja obravnavan drugače, je taka obravnava temeljila na objektivnih in razumnih razlogih (glej *Jurčić proti Hrvaški*, št. 54711/15, 62. odstavek, 4. februar 2021). Ker je bila domnevna diskriminacija pri dostopu do odškodnine bistveni del pritožnikove pritožbe po 8. členu, obravnavanem ločeno, Sodišče tudi ni ugotovilo nobenega znaka, da niso bila spoštovana jamstva te določbe.

19. Torej je ta del pritožbe očitno neutemeljen v smislu tretjega odstavka 35. člena konvencije in ga je treba zavrniti v skladu s četrtrim odstavkom 35. člena konvencije.

20. Ker ni dokazljivega zahtevka po 8. in 14. členu konvencije, je pritožnikova pritožba po 13. členu *ratione materiae* nezdružljiva z določbami konvencije v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena in jo je treba zavrniti v skladu s četrtrim odstavkom 35. člena konvencije.

Iz teh razlogov Sodišče soglasno

razglaša pritožbo za nesprejemljivo.

Sestavljeno v angleškem jeziku in poslano 5. junija 2025.

Liv Tigerstedt
namestnica sodnega tajnika

Alena Poláčková
predsednica